

Torre de Merola

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Merola
Emplaçament A la via de serveri de la ctra. C-16, al km 77,5 prendre camí en direcció S-W uns 600 m

Coordenades:

Latitud: 41.9313
Longitud: 1.8714
UTM Est (X): 406431
UTM Nord (Y): 4642764

Classificació

Número de fitxa 08175 - 223
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Romànic
Segle XII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Es considera un radi de protecció de 100 m al voltant del jaciment arqueològic. Quan a les actuacions recomanades: Per a qualsevol intervenció haurà estar present un arqueòleg responsable de la supervisió dels treballs. Es necessari conservar la torre i evitar el seu total enrunament.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs National Monument Record – Defensa
inspire:
Observacions protecció: BIC/monument/R-I-51-5606/llei 16/19850625/BOE
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari sí, IPA 1632
Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.:08174A007000180000HP

Fitxes associades:

[El contrapàs dels Merolans](#)

[Ball de Nans de l'Ametlla de Merola](#)

[Llegenda del Cavaller de Merola](#)

[Església vella de Merola](#)

[Santa Maria de Merola](#)

Autoria de la fitxa Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero

Data de registre de la fitxa: dl., 14/03/2011 - 01:00

Descripció

Torre de l'homentatge de l'antic castell de Merola, que s'ha conservat parcialment i de la qual només en resta la paret de tramuntana (de 4,94 m de llarg) i algunes restes de la de llevant. Era una construcció de planta gairebé quadrada que constava de tres nivells. Els dos primers eren coberts amb volta (de les quals encara se'n veu l'arrencada) i el superior amb fusta. La torre és coronada amb merlets i s'hi accedia mitjançant dues portes, probablement d'arc de mig punt adovellat, de les quals se n'insinuen les arrencades al mur de llevant. L'aparell, força regular i col·locat a filades, denota una obra característica del romànic del segle XII. Això no obstant, s'hi observen dos tipus paraments diferenciats: un fet amb carreus lleugerament més grossos, probablement a conseqüència de reparacions en el mur. Bona part de l'aparell de la torre i de la fortificació fou aprofitada als segles posteriors per a bastir les masies del terme de Merola. La torre era la part més fortificada de l'estructura del castell, situat en un petit promontori de forma circular. El castell devia comptar amb altres dependències tancades per una muralla, de la qual se'n conserven algunes restes sobretot al costat de migdia.

Observacions:

La paret s'ha reforçat amb un contrafort situat a l'extrem de ponent i la base del cantó nord-est ha estat reforçada amb ciment.

Història

El lloc de Merola és documentat ja al segle IX. Des de mitjan segle XI es té notícia de la família Merola, vicaris del castell de Puig-reig, que senyorejaven la vall de la riera de Merola i tenia importants lots de terra al Baix Berguedà. Al segle XII la importància de la família anà en augment. De ben segur que els Merola van aconseguir del comte de la Cerdanya i del comte de Barcelona el dret a bastir la fortalesa de Merola, amb terme casteller i, per tant, desvinculada de la potestat del castell de Puig-reig. Situat en una cruïlla de camins, el castell protegia el corredor de terres que, des del baix Berguedà, s'endinsaven a les terres més orientals que formaven la marca del comtat de Berga. Molt probablement fou Bernat de Merola, el membre més destacat de la família, el constructor del castell. Fou amic de Guillem de Berguedà, el trobador, i s'enfrontà repetidament amb el bisbe de Vic. Casat amb Berenguera de Joval, augmentà considerablement el seu patrimoni al Solsonès, amb castells com el d'Olius, Joval i Lavit. Al segle XIII la branca familiar s'extingeix i els seus dominis passaren als senyors de Berga, després a la comtessa de Pallars i posteriorment a la monarquia. El 1363 la reina Elionor, muller de Pere III, va vendre el castell de Merola,

junt al de Blancafort i diverses esglésies, al mercader de Berga Pere Fresc. L'any 1609 al costat del castell s'hi construí la nova església de Merola. Popularment, aquest castell és conegut com la torre dels Moros

Bibliografia

AADD (1976). Els castells catalans, vol V. Dalmau Editors, p. 993. AADD. (2011). Pla d'ordenació urbanística municipal. Catàleg del patrimoni arquitectònic, històric i artístic. Ajuntament de Puig-reig. Fitxa b.1 SERRA, Rosa; SANTANDREU SOLER, M. Dolors; JUNYENT, Francesc; MAZCUÑAN, Alexandre (1985). "Castell de Merola", Catalunya Romànica, vol. XII El Berguedà. Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona, p. 399-400 SERRA, Rosa; MIRALDA, Jordi (1990). Merola, un poble. Associació Cultural Esplai; Comissió SERRA, Rosa. "El castell de Merola (Puig-reig)", l'Erol, núm. 33, Berga 1991, Àmbit de Recerques del Berguedà, p. 46-48. SERRA, Rosa. Aproximació a la història de Puig-reig, Manresa 1982 VV.AA. (1994). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

